

LJUDSKI TEDNIK

Neodvisno glasilo slovenskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina: za celo leto . . Din 50.— mesečno Din 5.—
za pol leta . . „ 25.— za inozemstvo „ 80.—

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi se računajo po tarifu. — Poštno-čkovni račun št. 13.236.

Vstajenje.

Ko je pred dnevi prišel Jezus v Jeruzalem, mu je množica navdušeno vzklikala, polagala preproge preko ceste, da se niso tal dotaknile niti noge živinčeta, na katerem je jezdil.

In so prišli k njemu farizeji, pa so vprašali, kaj uči. „Dajte Bogu, kar je božjega, in kralju, kar je kraljevega,“ se je oglasil odgovor. Ni jim bil všeč ta odgovor, ker jim ni nudil prilike za izdajstvo in ker sami niso dajali niti Bogu, niti kralju.

Nahujskali so množico, isto množico, ki ga je še nedavno pozdravljala, da je vpila pred Pilatom — „Križaj ga!“ In križali so ga, dasi je učil samo resnico in pravico. In so

mislili, da je umrl, pa je vstal iz groba, ker je bila moč duha večja od vsake druge sile.

Praznujemo velikonočne praznike. Vsako pomlad se nam obnavlja dokaz, da sta resnica in lepota zmagoviti, četudi imata prestopiti ovire farizejev in množice, po njih zapeljane. Ideja je zmagovita!

Resnica bo zmagala. Tudi za narod bo prišlo vstajenje in — rojenje, ker farizejstvo mora prejalislej propasti. Vse trpljenje ni morebiti ničesar drugo kakor pot prerodenja.

Naj nam bo velika noč dokaz in tolažba, da tudi največje trpljenje ne more uničiti resnice in duha.

Kriza na višku.

G. Pašić je zopet demisijoniral. — Nekateri imenujejo to demisijo le formalno, drugi pa ji prisojajo dalekosežen pomen. To vprašanje se bo razčistilo v nekaterih dnevih, pravijo da gotovo prihodnji teden. Bodi kakor hoče, toliko je gotovo, da kriza kaže na vnanje prav resno lice, ako se upoštevajo dolgotrajne konzultacije krone. Če krona smatra kot potrebno, da zaslišava posameznega opozicijskega politika kar tri ure, je to že smatrati kot zelo resno znamenje.

Zdi se nam, da je razplet krize odvisen od tega, je li opozicijski blok v stanju, predložiti kroni sprejemljiv in izvedljiv pozitiven program vladnega dela. Zdi se, da se opozicijski voditelji resno prizadevajo v tem pravcu in da so v ta namen zamislili delitev opozicijskega bloka v vladno stranko in lojalno opozicijo. Ko tem konceptu bi bila vladna stranka sicer manjšina, toda imela bi proti sebi poleg resne

opozicije tudi neresno opozicijo pod firmo »lojalne« opozicije. Vladna večina bi se tedaj delila v ožjo in širšo vladno stranko.

Poleg tega je videti, da računa opozicija tudi na del radikalne stranke, ki bi se pod vodstvom **Novoga Protića**, ki se pa piše **Nastas Petrović**, priključila ožji vladni stranki.

Zanimivo je tudi, da krona za vsakim zaslišanjem parlamentarnih voditeljev konzultira skupščinskega predsednika **Ljubo Jovanovića**. Kaže torej, da je kralj prisodil v tej krizi posebno vlogo gospodu Jovanoviću.

Vlada gosp. **Pašića**, čije demisije kralj še ni sprejel, pa vztraja trdno na stališču, da gre za narodno in državno edinstvo in čaka v oči vidnem miru na zaključek kraljevih konzultacij odn. na odločitev krone.

Stališče vlade nosi znak preprostosti, enostavnosti in načelnosti. Opozicija pa je svoje prvotno po-

grešno stališče, ki je bilo zasnovano samo na številko, nekoliko popravila in se prizadeva nadalje popravljati je, pridevajoč številki nekoliko načelnosti in delavne pozitivnosti. Zato konstrukcija z vladno stranko in lojalno opozicijo, z vladno manjšino, podprto po lojalni opoziciji in po njej pojačeno v večino od slučaja do slučaja. Ne rečemo, da je taka konstrukcija neizvedljiva, toda vsakdo mora priznati, da je komplicirana, kolikor toliko umetna in vsled tega labilna.

G. **Ljuba Davidović** se je skliceval pri kralju na svojo svetlo preteklost. Čast! Toda dozdeva se nam, da je g. Davidović ravno s tem sklicevanjem potrdil slabost svoje politične kombinacije, ker je razkril pomanjkanje objektivnih garancij svoje stavbe. Sklicevanje na osebne garancije je vedno dokaz pomanjkanja stvarnih garancij. Nihče ne

more trditi, da je Davidovićev blok **edin** v presoji državnih vprašanj. Neednost v tem vprašanju se kaže vsak dan. Naravno pa je, da je za krono glavno vprašanje državno: vprašanje države kot take, njenega organizma in udejstvovanja. Če v tem oziru ne more predložiti blok zadovoljive rešitve in solidarnih zadostnih garancij, se nam zdi, da ostane njegova opozicija prekerna. V tem tiči velika težava Davidovićeve naloge in trdnost pozicije gospodov Pašić in Pribičević. —

Pa naj krona trenutno zaključi krizo kakor hoče, zaključek bo vendarle začasen. Definitiven zaključek ni mogoče preje kot takrat, ko se pojavi v skupščini **trdna unitarna ali trdna federalna večina**. Potem šele se začne zaključno reševanje velike krize, po metodah, ki jih bo dan rodil, — kakor je to vselej v razpletih zgodovine.

Grška — republika.

Plebiscit v Grški se je izrekel za republiko. Izid volitev v podrobnostih sicer še ni poznan, vendar pa računajo, da je od 930.000 volilcev dalo svoj glas za republikansko obliko države 600.000 volilcev. Zlomljen od izida volitev opušča vsako nadaljno borbo tudi sam vodja rojalistov general Metaksis, ki izjavlja, da se pokorava narodni volji in da priznava obliko, ki jo je narod izbral za vladavino v Grški. S tem je propadla tudi zadnja nada dinastije Glücksburg, ki se nahaja vsa v inozemstvu ter išče mesta, kje bi se naselila. Njena zadnja opora v Grški je opustila vsako borbo in grška dinastija zaman čaka na poziv naroda, naj se vrne na prestol. Glücksburgi so zaigrali prestol in grški narod, ki so ga spravili v veliko trpljenje, sramoto in izgube.

Grška dinastija je radi rodbinskih zvez osramotila grški narod med svetovno vojno s tem, da se je postavila na stran Nemčije. Ker je Nemčija propadla, v svetovni vojni, se je Grška na inicijativno dinastije spustila v pustolovsko vojno v Mali Aziji, da bi dvignila svoj padli ugled. Vojna v Mali Aziji ni uspela in polom je bil popoln. Vojna v Mali Aziji je bila tudi med grškim narodom zelo nepopularna in ves srd radi ogromnih izgub in narodne nesreče se je obrnil proti dinastiji, ki so jo smatrali večalimanj krivo. Kar se je godilo v Grški, je samo dokaz, da dinastija ne sme imeti svojih posebnih aspiracij, ki se ne strinjajo z voljo in interesi naroda.

Jugoslavija je soseda Grške ter je ostala v zadevi nove oblike gr-

Eliza Orzeszko:

Smrt doma.

(Dalje.)

Molk. Mendel misli in preiščuje: Kdo bi pa tudi sedel na taki starini? Drugim pa, ki so še tu, ni nič na tem divanu s slikami. Iztegne se ona suha, dolga roka, ki je še maloprej prevračala papirje, seže po zvoncu, zgrabi razkrečeno opico in jo temeljito strese. Zaposje ostri glas zvonce. Kuljik ponočno vleče iz suknje usnjato listnico in pristopi k mizi.

Zdaj se je že nabrala vsa sila stvari na prostranem hodniku, ljudje težko tolčejo s čevlji, iznašajo vse po vrsti iz hiše in razpostavljajo pred stopnicami. Je to vsakovrstno pohištvo, nekako v novejšem slogu, pa se prodaja hitro in lahko. Težje je s starinsko pisalno mizo, bogato obito z medjo in z dvema ogledalca na njej. Precenjen je še precej drago, pa vendar v vsej družbi ni očesa, ki bi bilo očarano od harmoničnih črt in resnega bogastva te starine. Edino stari Joahim, še vedno sloneč na hodnikovi ograji, se je

zazrl z žalostnimi očmi v mizo, zakaj on se dobro spominja, kako je, ko je bil še vrtnar, hodil najprej k staremu, potem k mladem gospodaru, in še pozneje k vdovi mladega gospodarja, da kaj vpraša, javi, zaprosi, in kako je našel starega in mladega gospodarja in njegovo vdomo dostikrat za odprtim zaklopom te pisalne mize, v kateri je bila velika množica raznih predalov in predalčkov, in v njih vsa sila gospodarskih in drugih spisov. Posebno mladega vidi zdajle pred seboj kot živega. Dober računar je bil; za to pisalno mizo je sedel še celo takrat, ko so že vsi drugi v hiši spali, in je pisal v knjigah številke, podčrtaval in računl. Samo mlajšega sina ni pravčasno naučil računanja, zakaj, ko majda je odrasel, se je zaljubil v zvezdo, poletel k njej kot orel, a umrl kot muha, ali bolje, kot jesenski list: zaneslo ga je nekam daleč, in propadel je.

— Dvajset. Tretjič! Kdo da več?

— Enoindvajset! — kriči sivi gospodar v pepelnati suknji; nekaj se je še obotavljal, potem pa mahne z roko in reče:

— Kaj hočeš! Pa naj bodo za dekleta ta ogledalca!

Suha roka strese razkrečeno opico in zvonec zazvoni ostro in presunljivo. Kupec raztegne usta od radosti in odpira predale nad zaklopom; v enem predalu najde svežnji papirja, vsega popisanega in ga nemarno vrže po tleh. No, gospodar poleg njega, plešast, nekoliko upognjen, v elegantni in svetli obleki, pisar iz sosednjega gradiča, se brž skloni, vzdigne papir in ga pogleda. Mogoče je to kak spisec ali kaj drugega, iz česar bi se dalo vsaj nekaj izveči! Mrmraje čita: „Zlata moja mama! Moj dragi očka! Četudi sem s Henrikom kakor v raju, sem z mislimi, občutki in srčno željo vedno pri vas.“ Preleti z očmi eno stran, pa drugo tretjo, dokler na koncu četrte strani ne prebere: „Z brezmejno ljubeznijo poljubljam vaše roke, Helenka,“ pa reče prezirljivo: „oslarija!“ in vrže papir zopet na zemljo, kjer ga naenkrat pogazijo, raztrgajo in na blatnih podplatih raznesejo ljudje, ki se drenjajo, da vidijo zopet novo stvar. Evo zdaj nje same, one Helenke, ki je nazivala mater z „zlato“ in z „dragim očko;“ lepo je na-

slikana z oljnatimi barvami, v beli obleki, tenka v pasu, vitka. Ona in poleg nje oni mladenič, ki se je tako uračunil, da je za zvezdo žrtvoval življenje, — zvezde ni dosegel, pač pa je izgubil življenje. Ponosen, oči svetle, temnih oči, zlato-rumenih las, kot živ gleda s slike.

Najprej gospejina slika.

— Prvič: Kdo da več?

— Drugič: Kdo da več?

— Tretjič: Kdo da več?

Krčmar zakupnik ponudi največ, pa da rečem prav, on je bil tudi edini, ki je bil voljen kupiti sliko. Lepa slička: obesil jo bo v sobi za goste, kjer sempatja prenočujejo potniki, nad divanom, iz katerega izpada v gostih kosmih žima, nasproti okna, ki so ga umazale muhe in ki je okrašen s kaktusi, podobnimi zlomljenim mučeniškim kostem.

A zdaj mladeničeva slika. Nikomur se niti ne sanja, da bi jo kupil. Evo ti, mladenič, ponos in volja, ki si zvezdo plačal z življenjem. Komaj je oni krčmar, ki je kupil Helenko, naposled tudi kupil sliko njenega brata kot iz milosti. Pa naj bosta, vsaj par gospodom, ki prenočujejo v

ške vladavine popolnoma nevtralna in hladnokrvna. Mi nimamo nobenega interesa, da bi se v to zadevo vtikali. Narodna volja v Grški je s

plebiscitom odločila in nam kot sedem more biti le prav, ako pride v Grški enkrat do mirnega razvoja in življenja.

Spor med Rusijo in Rumunijo.

Rusko rumunski spor radi Besarabije se vedno bolj poostrejuje, tako da ni izključeno, da pride med Rusijo in Rumunijo do odkritega spopada. Za pretekli teden so se po časopisju razširile vesti o obmejnih spopadih, vendar pa so se takoj te vesti demantirale. Vendar na so dovolj značilne.

Izjava Trockega, ki je po svoji bolezni prvič zopet stopil v javnost, o razmerju med Rusijo in Rumunijo, kaže le, da je položaj zelo napet in da se Rusija ne misli odločiti svojim pravicam do Besarabije. Trockij je namreč v nekem svojem govoru, v katerem se je bavil z zunanje-političnim položajem, naglašal, da je rdeča vojska dobro oborožena in pripravljena. Dejal je, da ne more nihče jamčiti, da ne pride do vojnih dogodkov, zakaj Rumunija kakor Rusija imata vsaka svojo vojsko in vojniki morajo imeti gotov namen.

Resnica je, da je Rumunija precej kriva, da so se razbila rusko-rumunska pogajanja na Dunaju. Rusija je namreč samo zahtevala, naj se vrši v Besarabiji ljudsko glasovanje, da se pokaže svobodna volja prebivalstva, ali hoče pripasti pod Rumunijo ali Rusijo. Rumunija je ta predlog odklonila in je vsak razgovor o tem odločno odklonila. Zakaj, si lahko mislimo. Rumunija si vsekakor ni gotova ugodnega izida pri ljudskem glasovanju.

Zdi se pa, da se kaže v politiki Rumunije precejšnja nervoznost. Rumunija je svojčas iskala zaščitnika v

Italiji, po sklepu pogodbe med Italijo in Jugoslavijo pa se nagiba k Franciji. Bržkone ne samo radi finančnih težkoč, zakaj ravno sedanji obisk rumunske kraljeve dvojice v Parizu dokazuje to dejstvo. Značilno je tudi, da se nameravajo potovanje rumunske kraljeve dvojice v Rim in London ne bo vršilo.

Ni dvoma, da je stališče Francije dalo Rumuniji pogum za svoje postopanje in nenopustljivo stališče v besarabskem vprašanju. Zanimivo je, da kaže Francija od zaključka rimskega pakta neko gotovo naklonjenost napram Rumuniji, kakor tudi Poljski. Vendar pa je imela Francija v zadnjem času zelo težko stališče v zunanje-političnih vprašanjih, ali pa se more Rumunija dovolj zanesti na pomoč iz Francije, je drugo vprašanje. Ako bi v besarabski zadevi zavzela zmernejše stališče, bi bilo gotovo primernejše.

Mala antanta je na vseh svojih konferencah jasno manifestirala, da hoče biti varhinja miru v Srednji Evropi. Toda zadnji dogodki dokazujejo, da Rumunija zapušča te smernice. Težko verjetno je, da bi Rusija radi Besarabije pričela vojno, ako bi Rumunija hotela pokazati vsaj dobro voljo, za rešitev besarabskega vprašanja z obojestransko popustljivostjo. Vsekakor bi bilo prav, ako Rumunija v tej zadevi nastopa pot miru ker bi v nasprotnem slučaju lahko nastopile ne samo za Rumunijo, temveč tudi za mir v Evropi težke posledice.

Angleško-ruska konferenca.

Na otvoritveni seji angleško-ruske konference je Macdonald pozdravil rusko delegacijo v imenu angleške vlade ter razložil namene konference s temi-le besedami:

„Priznanje „de jure“ sovjetske vlade bi ostalo brez vsakega pomena, ako se ga ne bi popolnilo s praktičnimi dogovori. Treba je rešiti vprašanje dolgov, napraviti red v angleško-ruskim pogodbah ter skleniti nov trgovinski dogovor. Konferenca pa ne bo rodila nikakih sadov, ako si ne bosta obe stranki govorili z odkritosrčnostjo ter nastopali lojalno in z dobro voljo. Angleška vlada se niti od daleč ne misli vmešavati v notranje zadeve Rusije. Ampak ako se hoče doseči sporazum, je treba priti do medsebojne sprave. Rusija mora priti v stike z zunanjim svetom, ako se hoče obnoviti. Pri tem pa mora prenehati vsaka sovražna propaganda in treba je začeti novo življenje napredka in medsebojne dobre volje.“

Rakowski se je zahvalil Macdo-

naldu za pozdrav ter izrazil tudi s svoje strani nado, da se bo konferenca končala s sklenitvijo pogodbe obema državama v prid. Angleška vlada sme računati z iskrenostjo in dobro oporo sovetov. Nato je Rakovski na široko govoril o potrebi politike miru v Evropi. Rusija se je že odpovedala osvojevalni politiki carjev, vendar pa ima dosti razlogov za obžalovanje sedanjega položaja v Evropi. Spori med državami se poostrejuje od dne do dne in izdatki za vojsko požirajo le še naprej večidel dohodkov posameznih držav. Vprašanje razorožitve je nujno in sovjetska vlada je že skrčila svojo vojsko od 6 milijonov iz leta 1921 na 500 tisoč mož, ki so raztreseni na zemeljski površini 20 milijonov kvadratnih metrov. Rusija je v tem oziru pripravljena še na nadaljne odločilne korake, ako bo našla za to dobre zglede v drugih državah.

Tudi se ne strinja sovjetska vlada z angleškim stališčem napram Društvu narodov v njega sedanji ob-

liki, je pa pripravljena sodelovati pri načrtu za ustanovitev mednarodne organizacije, kjer bi sodelovale vse vlade na podlagi popolne medsebojne enakopravnosti in ki ne bi smela služiti le posebnim interesom vele-vlasti. Sovjetska vlada je tudi globoko prepričana, da je prvi poroj za trajen mir revizija versailleske mirovne pogodbe.

Londonski listi objavljajo spomenico, ki so jo prvi londonski bankirji predložili ministrskemu predsedniku in ki našteva pogoje za vzpostavitev ruskega kredita v Angliji: 1. priznanje državnih in zasebnih dolgov; 2. pravičen dogovor za vzpostavitev zasebne lastnine tujcev; 3. uvedba primerne civilnega zakonika, usta-

novitev neodvisnih sodišč in priznanje obveznosti pogodb; 4. garancije, da ne bo prišlo v bodočnosti do novih zaplemb zasebne lastnine; 5. da se vlada ne bo vmešavala v zasebne posle med Angleži in Rusi; 6. da mora prenehati propaganda proti ustanovam drugih in posebno tistih držav, ki imajo financirati Rusijo. Le pod temi pogoji sme Rusija vstopiti na inozemsko posojilo.

Macdonald je odgovoril v doljni zbornici na vprašanje nekega poslanca, ki je vprašal, ako je bila Francija povabljena na konferenco, da se bo bavila konferenca izključno z angleško-ruskimi vprašanji in da bi bilo tedaj sodelovanje drugih vlasti na tej konferenci nesmiselno.

Zakaj je odstopila Pašić-Pribičevićeva vlada?

V soboto popoldne je nepričakovano demisionirala po treh tednih življenja Pašić-Pribičevićeva vlada. Dasi je bilo pričakovati skorajšnji odstop vlade, da bi mogla dobiti v svoje roke volilni mandat, vendar ni nihče pričakoval demisije že sedaj, zato domnevajo politični krogi in časopisje, da se je moralo zgoditi nekaj, kar je povzročilo demisijo.

Demokratsko časopisje označuje ta dogodek kot posledico nesporazuma med kraljem in Pašićem. Belgrajska »Pravda« je poročala, da je kralj sprejel Pašića v soboto popoldne v avdijenci in da je med vladarjem in njegovim prvim svetovalecem došlo do spora radi odlaganja skupščinskih sej, kar je dalo Pašiću povod, da je ustno demisioniral. Od radikalne strani pa se vzrok ostavke opisuje drugače. Radikalno »Vreme« piše, da je Pašić že pri snovanju zadnje vlade zastopal stališče, da morejo edinole volitve nuditi izhod iz krize. Zato

je hotel prepričati krono, da je potreben razpust narodne skupščine in razpis novih volitev. Izvedbo volitev je zahteval zase in Pribičević, ker predstavljata najkompaktnjšo skupino v narodni skupščini in ker se nima izvojevati boj med dvema strankama, ampak med dvema idejama, centralizmom in avtonomizmom. Zato je naravno, da hočejo zagovorniki sedanje državne oblike apelirati na narod. Da bi se mogel popolnoma svobodno odločiti, je izrazil kralj željo z ozirom na ustavne in parlamentarne predpise ter državne interese, naj bi mu Pašić s svojim odstopom nudil priliko, da zasliši voditelje vseh skupin, ali bi mogel sedanji parlament delati ali ne. Svoj odstop je vlada utemeljila tudi v svojem komuniqueju.

Dejstvo pa je, da kralj ostavke Pašićeve še ni sprejel in da posluje vlada redno dalje. Splošno da se bo položaj razvil tako, da bo sedanja vlada dobila volilni mandat.

Jubilej.

Ob priliki 60 letnice prof. Albina Belarja so o njem kaj laskavo pisali ne-le belgrajski in domači, temveč tudi inozemski listi, ter se ga spominjali kot prvega seismologa v Sloveniji in sploh naši državi. Zdi se nam, da je prav, da se ga tudi mi spominjamo kot učenjaka. — Žal, da ni bil vzgojen v naši milodoneži materinščini, temveč kot žrtev tedanjega časa v tujem jeziku. Vendar je ljubil domovino: kot prijatelj narave je prehodil naše planine, živel v polnem času o njih objemu ter njihovo čarobno lepoto opisoval ter širil njih sloves širom sveta.

Kot profesor je slovel posebno v kemijski vedi in geologiji. V poslopiju ljubljanske realke je imel mnogo vrsto let posebno seismologično opazovalnico. Sam je izumil in izdeloval za to tako malo poznano stroko potrebne aparate. V tej seismologični opazovalnici je prebdel mnogo noči, in zaznamoval razno gibanje zemlje,

potrese, njih oddaljenost ter poročal novice širom sveta. Ni čuda, da je bil in je še v tesni zvezi z učenjaki svetovnega slovesa v seismologiji.

Zanimivo je, da je g. Belar izdelal brezplačno že v prejšnji državi prve aparate za opazovalnico v Belgradu v letu 1908—1909. V oni dobi je sprejemal srbske učenjake v Ljubljani in jim kazal uspehe v seismologiji. — Takratno ministristvo prosvete v Belgradu je g. Belarja predlagalo, naj se za požrtvovalno učenjaško delo odlikuje. Toda avstrijska vlada se je temu protivila in zabranila odlikovanje.

Kako se Srbi zanimajo za to vedo, znači dejstvo, da ga je še koncem minulega leta povabil belgrajski učenjaški svet, da je ondi pred najodličnejšim publikom predaval o gibanju (tresenju) sveta. Žel je vsestransko pohvalo in priznanje. Saj so o tem predavanju prinesli belgrajski listi brez izjeme le priznalno kritiko

krčmi, se bo dopadla gospodična, gospem pa gospodič!

Medena opica se vsa trese in zvoni; rumeni pes se vrača od voza, do kamor je spremil babičin divan. Zdaj je divan že na vozu, a na eni njegovi sliki sedi Franuš Kuljik z bičem v rokah, nakrivil je čepico po fantovsko, pa z visokega govori z nekaterimi sosedmi in se smeje z močnim glasom. Goveda so privedli na prag in muka zateglo, konji hržejo in sopihajo. Rumeni pes se prestraši biča, mukanja in hrzanja, in se vrne na hodnik. Pred hodnikom zagleda buffetno omaro; čim ga opazi, obližne z izsušenim jezikom svoj mršavi smrček; in prav dela, zakaj ko je še stara, marljiva in mrgodljiva gospodična Alojzija ali pa kdo drugi odprl ta težka hrastova vrata, je stal on poleg in iztegoval smrček za koščkom pečenka ali sladkorja in — nikdar se ni zmotil. Zdaj nima ta velika hrastova omara, ki je vsa izrezljana, obeh zadnjih nog in se tako nagiba v nazaj, da bi človek mislil: samo zavpil bo od čuda, ali pa se bo prestrašen onesvestil. Kaj! Prinesli so ga iz kota, iz onega kota v jedilni sobi, kjer se je že nekoliko

desetletij videla njegova temna in težka podoba, iz kota, v katerem so, kot se mu je zdelo, prirasla njegova pleča obenj! Ves se je upognil nazaj, kot da je prestrašen in se onesvešča, a na hodniku ponavlja oster, močan glas:

— Kdo da več? Kdo da več? Kdo da več?

Temu glasu se pridružuje mnogo tišje, pa vendar ostro ptičje čivkanje; zelo hitro in očitno se čudeč vpraša ptica:

— Kaj je to? Kaj je to? Kaj je to? Kaj se godi?

To je zimovka z rdečo glavico; ravnokar se je vrnila s poletnega potovanja, da tukaj prezimi in eto — kaj je našla! Stara je že prilično, in od plemena zimovk je, ki že od nametiveka gnezde vsako zimo v bližini te hiše, in zato mnogo ve in se spominja marsičesa. Od znotraj je ni videla nikdar, toda ta okna pozna kar seda dobro, in ta so zdaj nima in gola, nekdar pa so bila tako prijetna in okrašena z zastori in s cveticami v lončkih! Ali pa hodnik!

Pozimi je bil vedno tih in čist, težka vrata so bila trdno zaprta, na njihovi vzboklini pa je mnogokrat

znala sedeti zimovka in je prisluškovala človeškim glasovom, ki so se razlegali izza njih. Tudi zdaj se je stisnila na sam strešni okrajek nad hodnikom, rdečo glavico krivi in priklanja en čas v eno, en čas čas v drugo stran, male oči je izbulila in prisluškuje, premišlja in se čudi. Ni je strah, ker vidi, da se nihče ne briga zanjo, edino tuga jo objema po tistem hodniku in veselih oknih, in poleg tega jo je tudi zaskubelo: mogoče ne bo tukaj sploh nikogar več, ki je v najhujši zimi posipal ubogim ptičicam na hodnik po kako pest zrnja in drobtinice? Pravili so ji njeni predniki, da je bila to na tem mestu stara navada; in ona se je z njo tekom svojega življenja že tolikokrat okoristila, da se celo prav dobro spominja oblike rok, ki so skozi ta vrata in okna sijala na beli sneg zrnje kot blag dežek. Spominja se starih, velih rok, z bledimi prsti in nagubano kožo, tem drugih rok, mladih, svežih, belih, samo malo po vrhu zardelih od mraza kot rožni popek, in končno tudi še čisto majčkenih ročic, polnih in rdečim jabolkom podobnih. Zdaj vidi dolgo, koščeno, blede roko, ki grabi neki bleščeči nestvor, ga trese

in zvoni tako presunljivo, da se zimovka odtrga od strehe, dvigne nad ostro sleme in poleti daleč v vrt; tam nakrat začne živahen razgovor s staro znanko, žalostnokrilo srako. Na jablani visi še semintja kak črn ali rdeč list, pod njo pa nalahno trepetajo upognjene travnate in marjetične bilke. Niti vetra ni, vse naokrog je tiho in mirno, edino zimovka na ve trepeče, pokazuje se, rdečo glavico dviguje k sraki, ki sedi nekoliko višje od nje in neprestano čivka.

— Kaj je to? Kaj je to? Kaj je to?

Sraka hoče od smeha počiti:

— Kra, kra, kra, kra! Kra, kra, kra, kra!

Zimovka se prične jeziti. Na vsak način moraš biti sraka, da najdeš v vsem tem vzrok smehu! Bolje bi bilo, mesto da se smeji, da ji pove, zakaj so ta okna, nekoč tako prijetna in okrašena, zdaj tako gola in nema?

Sraka se zopet zasmeji in odgovarja, da moraš biti zimovka, pa da ne veš, da tistemu, ki umira, ugasnejo oči.

— Kaj, kaj, kaj? — čivka zimovka. (Dalje prih.)

in odobraval vsa izvajanja z željo, naj bi zopet kmalu Belgrajčane vzradostil s takim zanimivim znanstvenim in poučnim predavanjem.

Ob prevratu je bil umirovljen, toda on deluje še vedno z mladeniško čilostjo kot učenjak v seismološki v svojem tuskulu na Vrščah pri Vintgarju. Tu ima svojo seismološko opazovalnico ter točno poročila

domačemu in inozemskemu časopisju vse spremembe, potresna gibanja na tisoče kilometrov, katera mu kažejo v naravi aparati.

Zanimivo je, da je kot jubilar 60 letnik prisvojil na graški univerzi doktorat privedroslovja s prav dobrim uspehom. Pač redek slučaj! Naj deluje še mnogo let v čast učenemu svetu in naši domovini. I. P.

Politični pregled.

Narodna skupščina.

Vlada je pretekli teden sklenila, da se seje narodne skupščine odgode do 3. maja. Tega dne se ima vršiti seja z edino točko, določitev dnevnega reda. Na tej seji bi se imel tudi prečitati ukaz o razpustu skupščine. Nove volitve bi se vršile 3. avgusta.

Ostavka vlade.

Veliko senzacija je povzročila ostavka nove Pašić-Pribičevićeve vlade. Dne 12. t. m. opoldne je bil ministrski predsednik Pašić v avdijenci na dvoru in izročil kralju ostavko svojega kabineta. Splošno se sodi, da je Pašić dal ostavko, ker se je odgodila narodna skupščina brez prejšnjega sporazuma z drugim ustavnim faktorjem.

Vladni komunike.

O svoji ostavki je vlada izdala komunike, da je vlada podala ostavko z namenom, da stori s svoje strani vse, da pripomore do razčiščenja političnega in parlamentarnega položaja, ki je nastal s tem, da so nekatere skupine narodne skupščine in poedini narodni poslanci izpremenili svoj program, na podlagi katerih so se dali voliti od naroda in niso zato poprej zahtevali in dobili odobrenja svojih volilcev. Oba neparlamentarna pojava se da sta po njenem prepričanju razčistiti edino le z novimi volitvami narodnih poslancev. Z odgoditvijo se narodne skupščine je bila dana možnost, da se vsestransko prouči ustvarjeni položaj in najde pravilna rešitev.

Kdo bo zmagal?

Sedaj ima zopet odločiti krona, kdo naj sestavi zopet novo vlado. Kralj zaslišuje voditelje posameznih strank in je imel daljša posvetovanja tudi z opozicijonalci. Odločitev bo padla bržkone šele prihodnji teden. Težko je verjetno, da bi bila sestava vlada poverjena Ljubi Davidoviču in je pričakovati, da bomo dobili volilno vlado Pašić-Pribičevićovo. Namen ostavke sedanje vlade je gotovo bil edino ta, da dobi v svoje roke volilni mandat.

Koncentracijska vlada?

V opozicijskih krogih se mnogo govori o koncentracijski vladi, kateri bi bil na čelu g. Ljuba Jovanović. Ta koncentracijska vlada bi bila sestavljena iz enega dela radikalov, demokratov in zemljoradnikov, eventuelno tudi Nemcev in dže-

mijeta, dočim bi ostali člani opozicijskega bloka tvorili lojalno opozicijo. — Seveda so to samo kombinacije.

Posvetovanja pri kralju

so se z večeršnjim dnevom začasno končala. Kralj je odpotoval za nekaj dni v Topolo. V ponedeljek sprejme po povratku v Belgrad predsednika zemljoradniškega kluba Vojo Lazića in predsednika samostojnega demokratskega kluba dr. Eda Lukinića. Računa se, da bo posvetovanje na dvoru trajalo do prihodnjega četrтка in da bo sprejet najbrže tudi poslanec Predavec v imenu radičevcev. Odločitev bi padla še pred 3. majem, ko se zopet sestane narodna skupščina.

Angleško-ruska konferenca.

Dne 14. t. m. se je v Londonu otvorila angleško-ruska konferenca, na kateri je izjavil ruski delegat Rakovskij, da nima sovjetska vlada namena povrniti se k caristični osvajaški politiki. Prvi pogoj k ugotovitvi miru je revizija versailleske mirovne pogodbe in drugih pogodb, ki so z njo v zvezi. Sovjetska vlada meni, da je prepričanje vojn močnejše le na temelju socialistične organizacije gospodarskega življenja.

Nemčija. Nemški državni zbor, ki je bil izvoljen 4. maja 1920, je razpuščen in nove volitve so razpisane za 4. maja t. l. Nemški parlament v svoji sedanjosti strankarski razdelitvi ni bil več kos novim nalogom nemške zunanje in notranje politike. Vlado so tvorili v različnih zvezah centrum, soc. demokrati in nemška ljudska stranka, ki so imeli proti sebi nemške nacionaliste, monarhiste ter komuniste.

Grška. V Grški se je pretekli teden vršil plebiscit o obliki države. Plebiscit je potekel v redu. Oddanih je bilo kakih 75% glasov za republiko. V Solunu in Pireju so skoro vsi glasovali za republiko, medtem ko se je Peloponez po večini izrekel proti republiki. Monarhisti so dobili večino le v nekaterih okrožjih na Peloponezu, v Traciji, Makedoniji in Epiru so skoraj vsi volili za republiko.

Zveza med Francijo in Romunijo. Listi poročajo, da je ob priliki bivanja romunske kraljeve dvojice v Parizu prišlo do sklenitve obrambne zveze med Francijo in Romunijo, kakor že obstoja taka med Francijo in Češkoslovaško.

Politične vesti.

+ **Pred volitvami.** Kakor poročajo iz Belgrada, tolmačijo politični krogi stališče Stjepana Radića v tej smeri, da hoče onemogočiti poslovno vlado Ljube Davidoviča in pospešiti nove volitve. Posamezni opozicijski voditelji zahtevajo baje, naj se Radić končno izjavi, kaj pravzaprav hoče, da se dožene, ali je mogoče sodelovanje z njim. Kakor poročajo, je Ljuba Davidovič na avdijenci pri kralju zagotavljal, da je poslovna vlada mogoča in da bi bile nove volitve v sedanjem času škodljive. To mnenje zastopa tudi večali-manj časopisje opozicijskega bloka. Kljub temu se seveda tudi opozicijske stranke pripravljajo na volitve.

+ **Kaj bi rad dosegel Jugoslovanski klub?** Kako dvolično vlogo igra dr. Korošček klub v Belgradu, nam dokazujejo informacije, ki jih je prinesel pred dnevi belgrajski list „Vreme“. Ta list je namreč pred dnevi zapisal to-le: Iz Koroščevega kluba predlagajo novo rešitev krize, ki bi, kakor so prepričani klerikalci,

lahko zadovoljila tudi radikale. Klerikalci predlagajo, naj se radikali odrešejo Pribičevića in naj sestavijo koncentracijsko vlado z opozicijskim blokom. V tem slučaju bi blok prepustil vodilno vlogo radikalom, toda samo pod pogojem, da bi na čelu vlade ne bil Nikola Pašić, marveč kdo drugi iz radikalnega kluba, ki je bolj naklonjen sporazumu s Hrvati in Slovenci.

+ **Med avtonomisti.** Zadnji »Domoljub« napada »Združenje slov. avtonomistov«, pred katerim svari: »Združenje slov. avtonomistov razpošilja zaupno okrožnico, v kateri vabi k ustanovitvi nove stranke, ki bi se imenovala republikanska. Pošiljajo tudi nekaterim našim zaupnikom. Vedite, da je v naši stranki vsakdo lahko republikanec, če misli, da bo ta način državne uredbe boljši. Program naše stranke tega nikomur ne zabranjuje. Ustanavljati sedaj novo stranko, se pa pravi rušiti naše avtonomistične vrste. Mi gremo nasproti novim težkim bo-

jem za našo svobodo v tej državi. Kdor dela za razcepljenje naših avtonomističnih vrst, samo pomaga nasprotnikom. Kdor ne zbira, razdira. Poznate zgodbo o volku v ovčji obleki? Naši somišljeniki naj v teh težkih časih, ko je tako potreba držati skupaj, vsakemu agitatorju nasprotnih strank, naj nosi še tako lepo ime povedo odločno: Kdor ni z nami, je proti nam.« — Kakor je videti, je strah pred avtonomisti zelo velik. »Domoljub« dovoljuje v okrilju SLS tudi republikanstvo vsakemu, kdor misli, da bo »ta način državne uredbe boljši.« Kakor so prej v SLS licitirali avtonomistične fraze, tako hočejo sedaj tudi republikanske. Res, strah je nekaj hudega!

+ **Priporočilo.** Po vse polomijah, ki jih je doživel Jugoslovanski klub v Belgradu, sta te dni prinesla „Slo-

venec« in „Domoljub« sliko vseh njegovih članov. To smatramo kot jako primerno priporočilo tigrov, ki jih bomo sedaj poznali tudi po dlaki, ne samo po besedah. Zakaj se dr. Korošček sramuje v Belgradu svoje duhovniške obleke in hodi v civilu, kakor kaže slika, ne povesta ne „Slovenec« in ne „Domoljub“.

+ **Nemški „Kulturbund“ razpuščen.** Na petkovi seji ministrskega sveta je bilo na predlog prosvetnega ministra Sv. Pribičevića sklenjeno, da se razpusti nemška prosvetna organizacija, takozvani „Kulturbund“, ker da je prekoračila svoj delokrog in se pečala s politiko.

+ **Dnevne Radičevih poslanec.** V soboto so radičevski poslanci dvignili v blagajni narodne skupščine svoje dnevne v znesku 1,108.600 dinarjev.

Po svetu.

* **Dr. Wilfan izvoljen.** Pri primerjanju končnih rezultatov volitev v italijanski parlament se je ugotovilo, da ima dr. Wilfan več glasov, kakor dr. Ulikse Stanger. S tem je dr. Wilfan izvoljen.

* **Uspehi koroških Slovencev.** V nedeljo, 6. t. m. so se vršile na Koroškem občinske volitve, pri katerih so se Slovenci zelo častno držali. Na splošno so Slovenci pri teh volitvah napredovali. Ponekod so se Slovenci vezali s social. demokrati. Social. demokrati so napredovali v Beljaku, na deželi pa so znatno izgubili. V Beli sta bili samo slovenska in socialistična lista ter so dobili Slovenci 487 glasov, socialisti pa 279 glasov. V Libuclah so dobili Slovenci 211 glasov, v Grebinju 249 glasov (6 mandatov), v Ledenicah 194 glasov (7 mandatov), v St. Jakobu v Rožu 8 mandatov, v Žitari vasi 5 mandatov, v Galiciji 5 mandatov, v Šmarjeti v Rožu 215 glasov, v Bistrici v Rožu 166 glasov, v Borovljah 193 glasov, v Libelčah 3 mandate, v Rožeku Slovenci in soc. demokrati 5 mandatov, v Velikovecu 1 mandat, v Pliberku 67 glasov (2 mandata), v Ribnici 76 glasov (2 mandata), v Sveti vasi 17 glasov (6 mandatov), v Straji vasi na Zili 139 glasov, v Sv. Tomažu pri Celovcu 2 mandata itd.

* **Papež za italijanske katoliške organizacije.** Iz Rima poročajo, da je papež po kardinalu tajniku Gaspariju daroval 500 tisoč lir onim katoliškim društvom in zavodom, ki so bili zadnje tedne za časa volitev in po volitvah od strani fašistov poškodovani in opustošeni.

* **Škof Cieplak svoboden.** Škof Cieplak, ki je bil svoječasno od ruske

sovjetske vlade obsojen na dosmrtno ječo in pozneje na posredovanje papeža in Macdonalda obsojen na izgnanstvo, se je vrnil te dni v Varšavo.

* **Uradništva na Poljskem.** Na Poljskem so radi varčevanja odпусти 22.652 državnih uradnikov iz službe.

* **Hugo Stinnes.** Dne 10. t. m. je umrl v Berlinu največji nemški industrijalec in organizator nemške industrije Hugo Stinnes. Rojen je bil leta 1870. v Mülheimu ob Renu. Po končanih gimnazijskih študijah je stopil k trdki K. Spater v Koblenca, da si pridobi potrebne komercialne izobrazbe. Nato je bil zaposlen kot navaden delavec v rudnikih, kjer je upravljal vsa, tudi najtežja rudarska dela, nakar je vstopil na berlinsko rudarsko akademijo. Po končani akademiji je pristopil k trdki Matias Stinnes, katero je vodil njegov oče; toda že po dveletni praksi si je ustanovil pod lastnim imenom podjetje, ki se je z nenavadno hitrostjo razširilo po celi Nemčiji. Stinnesove rudnike, kater je pozneje sam vodil, je dvignil do neverjetne stopnje in igral veliko vlogo v premogovnem sindikatu. Njegova ženjalnost, izredni organizatorični duh in njegova gigantska volja so se pokazali v pravi moči komaj po vojni, ko najdemo Stinnesa na čelu nemških finančnikov kot voditelja celokupne nemške gospodarske politike.

* **Stroški okupacije Poruhrja.** Stroški za okupacijske čete v Poruhrju so znašali 31. decembra 1923. nad 5¼ milijard mark v zlatu. V to vsoto so vključeni stroški za medzavezniške komisije v znesku 109.030.025 mark v zlatu.

Domače vesti.

— **Vesele velikonočne praznike** želimo vsem našim cenjenim gg. naročnikom in prijateljem!

— **Polkovnik Miroslav Polak.** V nedeljo zjutraj je umrl v Ljubljani g. Miroslav Polak, polkovnik v pokoju, bivši komandant mesta Ljubljane. Bil je brat g. Ferdinanda Polaka, bivšega kranjskega župana in ge. Irme Polakove, operne pevke v Zagrebu. Po prevratu se je vrnil v Slovenijo, kjer je postal komandant mesta Ljubljane. Lani je stopil v pokoj, ki ga pa ni užival dolgo. N. p. v m.!

— **Spominska plošča padlim vojakom.** V Sečah nad Škofjo Loko bodo dne 18. maja ob vходу na pokopališče odkrili dve spominski plošči s 117 imeni mož in fantov selške župnije, ki jih je svojem in domovini izrztgala svetovna vojna ter jih v tujni položila v prezgodnji grob.

— **Direktni davki v januarju 1924.** Po podatkih generalne direkcije neposrednih davkov so za mesec januar 1924 sledeči rezultati vplačila neposrednih davkov brez izredne doloade in brez davka na poslovni promet (prva številka določena v proračunu, druga številka: vplačana vsota): Hrvatska in Slavonija 11,420.833, 10,194.399; Bosna in Hercegovina 5,536.083, 6,209.874; Vojvodina 18,458.125, 9,989.063; Slovenija 4 milijone 066.896, 6,733.428; Dalmacija 1,285.333, 2,810.044; Srbija in Črna gora 15,306.562, 11,578.712; skupno 56,073.833, 47,515.500. Davek na poslovni promet, po proračunu 33,333.333, plačano 15 mi-

lijonov 702.395. Vplačalo se je izredne doklade od 500. oz. 30 odstotkov 16 milijonov 472.960 dinarjev.

— **Novi davek na uradniške plače.** Po členu 157 finančnega zakona za leto 1924-25 morajo plačati vsi državni uradniki, oficirji in ostali uslužbenci, ki so prevedeni, penzionirani ali postavljeni s prejemki po novem uradniškem zakonu, odnosno zakonu o ustroju voje in mornarice, neposredni davek na svoje prejemke, v smislu čl. 127 omenjenega zakona o uradniških, in sicer: uradniki in oficirji izven kategorij 5 odstotkov, v kategorijah 4 odstotke, zvaničnici, po e. l. »akojispo e ed iijznjs u iijjopod redba stopi v veljavo s 1. majem. Za vse one uradnike, oficirje, ostale državne uslužbence in penzioniste, ki prejemajo plače po dosedanjih zakonih, veljajo še nadalje dosednji predpisi o obdavčenju teh prejemkov.

— **Povodnji.** Po dosednji cenitvi znaša škoda, ki jo je povzročila zadnja povodenj v Srbiji in Vojvodini, okoli deset milijonov dinarjev. Pod vodo je je približno 200 tisoč oralov zemlje. Ministrski svet je dovolil en milijon dinarjev kot prvo pomoč oškodovancem. Vsled povodnji se je moral ustaviti promet v okolici Nikšića v Črni gori. Ustavljen je bil tudi avtomobilni promet med Cetinjami in Podgorico.

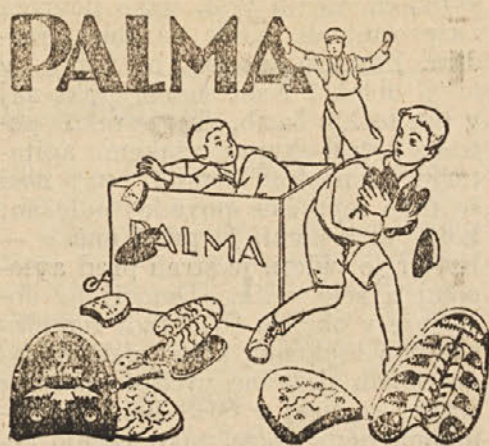
— **Izletniški vlaki Ljubljana—Bistrica Bohinjsko jezero in Ljubljana—Kamnik.** Počenši s 4. majem t. l. bodo vozili ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana glavni kolodvor—Jesenice—Bistrica, Bohinjsko jezero in Ljubljana gl. kol.—Kamnik običaji

mednarodni železniški vlaki. Odhod iz Ljubljane glav. kol. ob 4. uri 40 minut, prihod v Bistrico Bohinjsko jezero ob 8. uri 3 minute; odhod iz Bistrice Bohinjsko jezero ob 20. uri 29 minut; prihod v Ljubljano glav. kol. ob 23. uri 45 minut. Odhod iz Ljubljane glav. kol. ob 5. uri 20 minut; prihod v Kamnik ob 6. uri 32 minut; odhod iz Kamnika ob 20. uri 50 minut; prihod v Ljubljano glav. kol. ob 22. uri 8 minut. Podrobnejši vozni redi teh vlakov so razvidni iz stenskih vozniških redov.

— **Izseljevanje v Ameriko.** Ministrstvo za socialno politiko razglasa, da je kontingent naših izseljenikov za Ameriko do 1. julija izčrpan. Interesenti naj torej zaenkrat počakajo v Zedinjene države. Kdaj se bodo zopet sprejemale prošnje za kontingent od 1. julija dalje, se bo pravočasno objavilo.

— **Načrt novega agrarnega zakona.** Posebna komisija ministrstva agrarne reforme, ki je že dalje časa izvrševala projekt novega zakonskega predloga o agrarni reformi, je te dni izvršila svo-

je delo. Novi načrt je že predložen ministru za agrarno reformo.

gumijeve pete in gumijeve podplate
nosijo otroci in odrasli, ker so isti trajni, poceni in ugodni za nošnjo

Reorganizacija kmetijskih šol.

Kmetijsko ministrstvo je sklicalo v zadevi organizacije kmetijskih šol konferenco, ki se je vršila v dneh od 25. do 31. marca v prostorih Srbskega poljoprivrednega društva v Beogradu. Konferenca je predelala zakon o nižjih kmetijskih šolah z dne 30. januarja 1922 in predlagala spremembe, ki bi jih bilo uzakoniti.

Ker pri obstoječih razmerah hitro uzakonjenje teh predlogov ni izvedljivo, je konferenca predelala vse pravilnike k postoječemu šolskemu zakonu, izdelala nov pravilnik za organizacijo in upravljanje šolskih posestev ter predelala tudi učni načrt za kmetijske šole.

Ves elaborat obenem z resolucijo, ki navaja glavne zahteve, je nato konferenca predložila gospodu ministru za kmetijstvo in vode na osvojenje in je upati, da bodo v kratkem času vse kmetijske šole urejene po načelih, ki jih je sklenila konferenca.

V glavnem je konferenca stavila g. ministru sledeče predloge:

1. Nižje kmetijske šole naj se odslej imenujejo kratko kmetijske (zemljoradniške, gospodarske itd.) šole. Pouk na teh šolah naj traja dve do tri leta, ker je le tako mogoče, da se učencem da zadostna teoretična in praktična izobrazba. Prehod od sedanjih do nove ureditve teh šol ne sme trajati več kot dve leti. Kje je treba dvoletne in kje triletno šole, predpiše minister za kmetijstvo in vode.

2. Glavni namen kmetijskih šol je vzgajati dobre, praktične kmetijske gospodarje. Zato mora biti teoretičen pouk v najtesnejši zvezi s praktičnim. Vse šole morajo biti v

to svrhu opremljene z vsemi potrebnimi zgradbami, opremljene morajo biti s potrebnim učnim osebjem, s potrebnim šolskim in gospodarskim inventarjem in učnimi pripomočki. Obenem se mora dati tem zavodom zadostna budžetska sredstva, da svojo nalogo lahko brez ovire vršijo. Šolsko posestvo ne sme obsegati nad 50 ha obdelane zemlje, ne vseh v to pašnike in gozde.

3. Vsaka šola mora z ozirom na gospodarske razmere v oni pokrajini, odkoder se nabirajo učenci, odgovarjati enemu tipu teh šol. Ti tipi so: poljedelski, živinorejski in vinarsko-sadjarški. Po katerem teh tipov je posamezne šole urediti, predpiše minister za kmetijstvo in vode.

4. Učenci se dele na državne in privatne. Državni učenci se vzdržujejo in dobivajo na zavodu vso potrebno oskrbo, to je stanovanje, hrano, perilo, obleko in obutev iz državnih sredstev. Privatni učenci plačujejo za stanovanje in prehrano predpisano oskrbnino in morajo povrniti ravnateljstvu šole stroške za nabavo perila, obleke in obutve.

Državni učenci se izbirajo po okrajih in sicer za vsako šolo iz onih okrajev, ki jih določi minister za kmetijstvo in vode. Nabiranje učencev razpiše na poziv ministrstva okrajno glavarstvo. Priglašene učence izbira komisija, ki sestoji iz okrajnega glavarja ali njegovega namestnika, iz okrajnega zdravnika in iz okraj. ekonoma, ozir. kakega drugega kmet. strokovnega uradnika, kjer pa teh ni, župana.

Pogoji za sprejem državnih učencev so: 1. Starost od 14 do 18

let (starejše učence se sprejema le izjemoma in sicer z odobrenjem ministra za kmetijstvo in vode). 2. Najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. 3. Telesno in duševno zdravje. 4. Moralna neoporečnost. 5. Da je učenec kmetijski sin in 6. obvezna izjava starišev ali varuhov, da ostane učenec po končanem šolanju na domačem posestvu.

Ako se ne priglasi zadostno število državnih učencev, sme ravnateljstvo šole sprejemati tudi privatne učence. V prvi vrsti kmetijske si nove tudi izven določenega okoliša in sicer pod pogoji 1. do 4. Če se iz šolskega okoliša zgodi premalo učencev, dodeli ministrstvo manjkajoče število učencev iz drugih oblasti v državi.

Pri vstopu v šolo pregleda učence šolski zdravnik. Učenci, ki imajo jo manjšo izobrazbo kot dva razreda srednje ali meščanske šole, morajo položiti sprejemni izpit. V pokrajinah, kjer je ljudsko šolstvo slabo, se uvede polletni pripravn

tecaj, da so učenci za strokovni pouk dobro pripravljeni.

5. Učnemu osebjem na kmetijskih šolah izven Srbije, ki je položilo izpite učiteljske usposobljenosti za nižje kmetijske šole izven Srbije ali v inozemstvu, se prizna naslov in položaj profesorjev. Njihovi prejemki se imajo izenačiti s prejemki profesorjev in direktorjev nepopolnih srednjih šol. Za vodstvo in upravljanje šolskega posestva pripada vsem stalnim uslužbencem prosto stanovanje s kurjavo in svečavo ter popust v ceni pridelkov šolskega gospodarstva za njih lastno uporabo.

To so torej glavna načela, po katerih naj se kmetijsko šolstvo v državi preuredi oz. po katerih načelih je z malimi izjemami v Srbiji itak že urejeno. Kakor je videti, je resen namen merodajnih činiteljev, kmetijsko šolstvo v državi čim bolj povzdigniti. To je tudi nujno potrebno, kajti naša država je kmetijska država, v kateri se pretežen del prebivalstva preživlja s kmetijstvom.

Tržne cene.

Živina. V Zagrebu so bile pretekli teden nastopne cene: voli domači 1 14 do 14.75, II 13—14, III 10—15.5, bosanski I 12.50—13, II 11—12, III 9—10, junice domače I 16.5—18.5, II 12.5—14.5, junci domači I 17—19, III 13—14.75, bosanski 10 do 12, krave domače I 16—20, II 10.5—12, III 8—10, bosanske II 10—11.80, III 9 do 10, telta 15—16. Konji težki 15.000—17.000, navadni 12.500—15.750, lahki 14.000 do 15.000, kmetijski 6000—10.000, vozni lahki 6000—7500, srednji 7000—8000, jezdni 10.000—12.000 Din.

Prešiči. Na mariborskem svinjskem sejmu so bile pretekli teden nastopne

cene: prasci, stari 5—6 tednov, komad 125—250, 7—9 tednov 275—300, 3—4 mesece 500—625, 5—7 mesecev 850—900, 8—10 mesecev 1050—1125, 1 leto 1350—1450 Din. Kg žive teže 1—519, mrtve teže 22.50 do 25 Din.

Jajca. Povprečno plačujejo jajca v Sloveniji po 1.10 Din. V Srbiji je nazadnja cena od 0.95 do 0.90 za komad. V Vojvodini jih plačujejo po 1.20 Din, v Hrvatski po 1—1.50 Din.

Izdaja konzorcij »Ljudskega tednika«.

— Odgovorni urednik Fr. Jereb. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

PRAZNIKI SO TU

in vsaka dobra gospodinja ima obilo dela s snajenjem in pranjem. Njen trud je izdatno olajšan, ako se poslužuje samo

MILA „GAZELA“

ki vsled svoje izborne kakovosti že pri mali uporabi naredi perilo snežnobelo, vrhutega pa varuje njegovo trpežnost.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile
v sredini mesta na Miklošičevi cesti 13
tovarniško zalogo vseh vrst opeke
lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

Stoewer-Record

Vrhunec finomehanike!

Zastopstvo: Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/1.

Hranilni in posojilni zavod

r. z. z. o. z.

v Ljubljani na Dunajski cesti štev. 23

sprejema hranilne vloge pod najugodnejšimi pogoji

upoštevajoč od finančnega ministra že naznanjeno davčno prostost hranilnih vlog.

Vloge na tekoči račun, najugodnejše po dogovoru.
Daje posojila proti popolni varnosti, najkulantnejše.

Uradne ure od 9. do 12. dop.